

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

Hudební umění

Varhany

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

JIŘÍ ROPEK – VARHANÍK A SKLADATEL

Lukáš Dvořák, DiS.

Vedoucí práce: MgA. Pavel Černý

Oponent práce: MgA. Pavel Svoboda, Ph.D.

Datum obhajoby: 7. 9. 2022

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2022

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Art of Music

Organ

BACHELOR'S THESIS

JIŘÍ ROPEK – ORGANIST AND COMPOSER

Lukáš Dvořák, DiS.

Supervisor: MgA. Pavel Černý

Examiner: MgA. Pavel Svoboda, Ph.D.

Date of thesis defence: 7. 9. 2022

Academic title granted: BcA.

Prague, 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

Jiří Ropek – varhaník a skladatel

vypracoval(a) samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....
podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy, tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Abstrakt

Tato práce pojednává o varhaníku Jiřím Ropkovi, jehož sté výročí narození si v letošním roce připomínáme. Na úvod mapuje jeho dospívání ve světle přelomových událostí 20. století. Dále postupně přibližuje všechny směry, kterými se za svého života ubíral – od doprovodu liturgie a koncertování přes pedagogickou činnost až po skladatelský odkaz. Na závěr pak přináší kompletní přehled autorova díla, stejně jako seznam vydaných nahrávek.

Abstract

This work deals with the organist Jiří Ropka, whose 100th birthday anniversary is commemorated this year. The introduction maps his adolescence in the light of the turning points of the 20th century. Then it gradually outlines all the directions he took during his life – from the accompaniment of the liturgy and concerts through his pedagogical activities to his compositional legacy. Finally, it provides a complete overview of the author's work, as well as a list of published recordings.

Poděkování

Rád bych na tomto místě poděkoval odb. as. MgA. Pavlu Černému, příteli Jiřího Ropka, za všechny cenné informace o jeho životě, poskytnutý notový materiál a příkladné vedení při přípravách mého bakalářského koncertu věnovaného k poctě autora.

Dále patří můj velký dík Ing. Martinu Maxmilianu Kaiserovi, Ph.D. za poskytnutí programů koncertů, dobových fotografií a filmových dokumentů stěžejních pro tvorbu této práce z jeho osobního archivu.

Obsah

Úvod	1
1. Životopis.....	2
1.1 Dětství.....	2
1.2 Válečná léta	3
1.3 Poválečná léta a nástup komunismu	6
2. Varhaník u sv. Jakuba	8
3. Koncertní činnost	10
3.1 Koncertní repertoár	11
3.2 Výčet Ropkem uváděných autorů	12
4. Pedagogická činnost.....	13
5. Skladatelský odkaz	14
5.1 Dodatečné úpravy vlastních skladeb	15
6. Sametová revoluce a závěr života	17
7. Abecední seznam díla	18
8. Seznam vydaných nahrávek.....	22
8.1 Interpretační nahrávky Jiřího Ropka	22
8.2 Nahrávky kompozic Jiřího Ropka	29
Závěr	31
Použitá literatura	32
Notové materiály	32
Internetové zdroje	32
Přílohy.....	33

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Vysvědčení Jiřího Ropka ze druhého ročníku konzervatoře.....	33
Příloha č. 2 – Vysvědčení Jiřího Ropka ze třetího semestru studia AMU	35
Příloha č. 3 – Programy Ropkových koncertů v londýnské Royal Festival Hall....	36
Příloha č. 4 – Fotografie Jiřího Ropka.....	39
Příloha č. 5 – Dispozice varhan u sv. Jakuba po Wiedermannově přestavbě	40
Příloha č. 6 – Kopie rukopisu Ropkovy Sonáty pro flétnu a varhany	42
Příloha č. 7 – Autorská poznámka o změnách v partu	51

Úvod

První letní prázdninový den letošního roku si budeme na poli české varhanní hudby připomínat významné výročí. Přesně sto let totiž uplyne od narození Jiřího Ropka. Obdivovaný varhaník a dlouholetý pedagog se již za svého života stal neodmyslitelnou součástí domácí varhanní scény. Odkaz a přesah do dob příštích však v hudebním světě zaručuje zejména vlastní kompozice. Ale i v tomto ohledu se jméno Jiřího Ropka nesmazatelně zařadilo k velkým osobnostem domácí literatury pro královský nástroj.

I přes jeho význam však o Jiřím Ropkovi stále neexistuje komplexní publikace, mapující jak jeho životní osudy, tak jeho úspěšnou kariéru coby koncertního a liturgického varhaníka. Zejména pak chybí kompletní přehled jeho hudebních kompozic.

Hlavním cílem této práce je tak přinést ucelený pohled na jeho osobnost jak po stránce lidské, protkané složitými životními osudy 20. století, tak té čistě hudební. Za pomoci dochovaných materiálů a vzpomínek pamětníků se pokusím zmapovat jeho kariéru koncertního a chrámového varhaníka, stejně jako jeho pedagogickou činnost. Pro úplnost pak vytvořím přehled jeho díla, sestávajícího z tvorby pro varhany, které mu byly přirozeně nejbližší, ale i z kompozic pro jiné obsazení.

1. Životopis

1.1 Dětství

Jiří Ropěk se narodil 1. července 1922 na pražském Žižkově v Lucemburské ulici číslo 1301 kapitánu československých legií v Rusku Janu Ropkovi, který se čerstvě vrátil z bojiště první světové války, a Jiřině, rozené Denkové, pocházející z rodiny veterinárního rady Denka z Vinohrad. Již od raného dětství se mu tak oba rodiče stali skutečnými vzory a průvodci morálních zásad prvorepublikového Československa.

Z povahy otcova zaměstnání ve vojenské službě se musela celá rodina často přemísťovat. Na konci 20. let byl Jan Ropěk převelen do Vysokého Mýta. Tam se Jiří konečně dočkal svého prvního učitele klavíru, ředitele kůru Josefa Bohma. Ten i přes svůj pokročilý věk a postupnou ztrátu zraku vštěpil Jiřímu hudební základy a měl na něho jistě nemalý vliv. Doma též vlastnil harmonium a Jiří ho uprosil, aby k němu mohl chodit hrát i v neděli odpoledne, což mu plnou měrou umožňoval.

Snad s ohledem na absolvování vysokého učení technického v oboru zeměměřičském byl otec vybrán do zřízeného Ředitelství opevňovacích prací při Ministerstvu národní obrany.¹ Se stále napjatějšími léty blížící se války pochopitelně neměl zvláštní zálibu v komorní hudbě. Díky své muzikalitě však i přesto dokázal ocenit neobyčejné nadání svého nejstaršího syna, které se začalo brzy projevovat. Za hudební směřování ovšem malý Jiří vděčil své matce, které se díky jejímu původu dostalo všeobecného hudebního vzdělání. Doma tak dennodenně slýchal hodnotnou hudbu a sám byl veden ke klavírní hře. Paní Ropková tak byla zpočátku jedinou osobou, která byla nadšena jeho zájmem o klasickou hudbu a vydržela s ním sedět celé hodiny u klavíru.

Již na zdejší obecné škole si Jiří nenechal ujít žádnou příležitost k veřejnému vystoupení ve hře na klavír, prováděl například Ježkův *Bugatti step* z paměti. Sám však přiznával, že suché cvičení jej poněkud nudilo, ale improvizace se stala jeho velkou láskou.

Po čase byl otec Jan jmenován velitelem 3. pěšího pluku Jana Žižky z Trocnova v Kroměříži a celá rodina se tak znovu stěhovala. Mezitím se Jiřímu

¹ Dostal pověření nad dohledem výstavby souvislé obranné linie od Olešnice v Orlických horách údolím Metuje až k pohoří Jestřábí hory.

narodili další dva sourozenci – sestra Jana a nejmladší Ivan. On pak nastoupil na reálné gymnázium a na zdejší hudební školu Moravan, kde se setkal se svým celoživotním osudem – hrou na varhany. V roce 1938 měl již povoleno cvičit v kroměřížském chrámu na velký třimanuálový nástroj pražského varhanáře Emanuela Štěpána Petra. Zde trávil dlouhé hodiny improvizací a poznáváním nových tajů, které varhany nabízí. O svém vůbec prvním okouzlení osudovým nástrojem později prohlásil:

„Vzpomínám, jak jsem si poprvé sáhl na manuál, ozvaly se akordy a přes to, že to byl – dnešními očima viděno – primitivní nástroj, dojem byl fascinující. Bylo mi šestnáct let. Později, když jsem už byl profesionálním hráčem a hrál na vynikajících varhanách, se už nikdy neopakoval ten nevyslovitelně sváteční, byť jistě naivní pocit okouzlení z nástroje. Byla v tom jakási posvátná úcta a nesmělost před strojem s obrovským – jak se mi tehdy zdálo – množstvím rejstříků. Ta naivita byla v tom, že varhany, na které jsem poprvé hrál, měly jen dvacet rejstříků...“²

1.2 Válečná léta

Po vyhlášení mobilizace v září 1938 kapitán Ropek pro neustálou hrozbu napadení nacistickým Německem téměř neopouštěl kasárny. Také Jiří, který jinak ve škole dominoval ve všech předmětech a prospíval bez námahy, ztrácel pro něj typický elán a chuť do práce. Musel se navíc dočasně zhostit role hlavy rodiny. Otec jim však někdy o sobě posílal zprávy. Jednu takovou, která byla určena pouze pro něho, si Jiří dobře uschoval:

„Bohumín, září 1938. Milý Jiříku, jak praví maminka, učení je pro tebe v těchto dnech asi obtížné. Prý už nechodíš do školy s tou odhodlaností a veselou tváří, jak bych si přál. Ale uvažuj trochu, jak ubohý by byl den, kdybys nešel do školy! Byl bys trápen nudou. Všichni se teď učí. Vzpomeň si na mne, jak po celodenní námaze jsem chodil do večerních kurzů. Na vojáky, kteří sahají po knihách, když se vrátí unaveni ze cvičení. Vzpomeň, jak všechny děti z naší krásné republiky jdou ve stejnou dobu s knihami vesele do školy. Kdyby to ustalo, poklesla by vzdělanost, které je tolik dnes potřeba a ty jsi její částí. Dej se do toho znovu a s chutí, ty malý vojáku velké armády. Tvé knihy jsou tvými

² ROPEK, Ivan. *Archa Noemova: Život Jiřího Ropka*. Praha, 2005, s. 17.

*zbraněmi, tvá třída je četa, bojištěm je celá naše země a vítězství je lidská vzdělanost. Bud' statečným vojákem, můj Jiří... Tvůj otec.*³

Po vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava byl otec okamžitě zatčen a odvečen do střediska kroměřížského gestapa, kde byl pět dní vězněn. I přes následné propuštění zůstal však až do konce okupace pod nacistickým dozorem a byl tak nucen žít v neustálém napětí. Jiří se zbytkem rodiny se mezitím narychlo vrátili do Prahy. Tam se jim jako zázrakem podařilo získat do podnájmu legionářský byt v Dejvicích, kde se pak celá rodina na několik příštích let usadila.

V těchto těžkých časech se pro Jiřího stala hudba o to nepostradatelnější. Odmaturoval již na gymnáziu v Praze, avšak ještě ve válečném roce 1941, kdy byly všechny vysoké školy uzavřeny, a tak nemohl nastoupit na filozofickou fakultu v oboru hudební vědy, jak si předem naplánoval. Mrzet ho to ovšem vůbec nemuselo. Bez velkého úsilí byl totiž přijat na Pražskou konzervatoř, a to dokonce přímo do třídy tehdejší největší varhanní autority profesora Bedřicha Antonína Wiedermanna. Tento otec celé moderní varhanní pedagogiky na našem území, naprostý virtuos bez konkurence a plodný skladatel, se stal Ropkovým životním vzorem. Ve všech těchto aspektech se během dlouhých devíti let studia pod Wiedermannovým vedením (Jiří pokračoval u svého profesora i během studií na pražské AMU) zásadně formovala jeho osobnost. Jak hráčsky, tak čistě lidsky. Jejich vzájemná a bezmezná důvěra vyzařuje z následující vzpomínky, kdy byl Jiří řadu týdnů nečekaně upoután na lůžko z důvodu chronického zánětu spojivek:

„Bylo v neděli odpoledne a nečekaně se objevil profesor B. A. Wiedermann. V ruce držel „cosi“, zabalené v novinovém papíře: „Ach, můj ubohý Jiříku!“ zvolal od dveří. „Dovol, abych Ti podal ruku, a zeptal se, jak se Ti daří. Manželka posílá pár makových buchet, které pro Tebe upekla.“ Odložil balík na noční stolek. Nemocný Jiří, když uslyšel jeho hlas, vztyčil se na posteli a otočil k němu svou hlavu. „Pane profesore, jsem na tom už dobře,“ tvrdí trochu nejistě. „Ale moc se mi stýská po škole. Udělal jste dobře, že jste přišel za svým žákem. A co ostatní? Jak vám to jde beze mne?“ Wiedermann se pohodlně usadil na okraj postele a ze široka začal povídat o všem možném, aby Jiřímu pozvedl náladu, a přitom mu něžně vkládal kousky buchet do úst. Jakmile bylo zjevné, že se nemocný Jiří cítí už unaven, profesor povstal, pečlivě složil umaštěné noviny, ve kterých přinesl buchty, a uschoval je do kapsy kabátu. Obrátil se k Jiřímu, aby jej přitiskl na své

³ ROPEK, Ivan. *Archa Noemova: Život Jiřího Ropka*. Praha, 2005, s. 18.

srdce. „Tak tedy sbohem a hlavu vzhůru! Zase za Tebou brzo přijdu, abychom se spolu potěšili.“ Jiří nahmatal na stolku pomeranč a vložil mu ho do rukou. „Nemám tady nic jiného, co bych Vám dal,“ řekl. „Bude to dárek od Vašeho nemocného žáka!“ „Tak tedy s Pánem Bohem,“ odpověděl Wiedermann dojat a obrátil se rychle k odchodu.“⁴

V roce 1941 začal Jiří poprvé zastávat post varhaníka, a to v dejvickém seminárním kostele sv. Vojtěcha. Při zdejším doprovodu gregoriánského chorálu i ostatních varhanních disciplínách se postupně upevňovalo jeho modální cítění. Stejně tak se dále zdokonaloval v improvizaci, která byla v semináři vyžadována na vysoké úrovni. Neměl však příliš v oblibě, museli se při některých vystoupeních v kostele přizpůsobovat liturgii, jejíž tempo a rytmus určoval celebrant.⁵ Poprvé ve svém životě si ale zajistil pravidelný zdroj příjmů, když mu za post varhaníka náleželo měsíčně 400 korun. Za ty si kupoval převážně notový papír.

Konec války byl pro rodinu velmi dramatický. Po jeho vyhlášení se otec Jan vydal jednat do nechvalně proslulých kasáren vojsk SS o zastavení bojů a bezpodmínečné kapitulaci. Němci však odpověděli tvrdou palbou a u Prašného mostu se rozhořely několikadenní tvrdé boje. To vše na dohled od bytu Ropkových a před zraky Jiřího, který stál zpočátku za oknem. Zbytek rodiny se pak po celou dobu skrýval ve sklepení svého domu, kam přenášeli také okolní raněné, kterým se mnohdy snažili ulehčit jejich poslední chvíle. Celá rodina se nakonec dožila úplného konce války, nicméně Jiřího všechny tyto události velmi poznamenaly.

⁴ ROPEK, Ivan. *Archa Noemova: Život Jiřího Ropka*. Praha, 2005, s. 24–26.

⁵ Dělo se tak ještě v době před Druhým vatikánským koncilem (konaným v letech 1962–1965). Úloha hudby během liturgie tak byla zásadně odlišná od dnešních zvyklostí.

1.3 Poválečná léta a nástup komunismu

Poválečný nádech svobody byl vysvobozením pro rodinu čerstvě povýšeného plukovníka III. stupně s funkcí emeritního poradce na generálním štábu. V roce 1946⁶ byl Jiří přijat na právě založenou Akademii múzických umění v Praze, opět do varhanní třídy svého profesora Wiedermanna. Současně si také splnil sen a započal se studiem hudební vědy na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.

Záhy však s nástupem komunistického režimu nastala pro rodinu další složitá životní etapa. Otec okamžitě přišel o svou hodnost a postavení a byla mu zcela zastavena vojenská gáže. Jiří v osmém semestru na hudební vědě nebyl politicky prověřen a studium nemohl dokončit. Pro svůj nevyhovující původ byl následně nucen dojíždět do pardubického krematoria, kde si přivydělával hrou na varhany. Činil tak dlouhých patnáct let (1953–1968) a za velmi špatného finančního ohodnocení.

„Psal se 28. červen⁷ 1950, Dům umělců (dnešní Rudolfinum) se nořil do tmy a posluchači neobyčejného koncertu se rozcházeli po nábřeží ke svým domovům, ohromeni zážitkem ze hry mladého absolventa pražské AMU Jiřího Ropka. Jeho způsob provedení Preludia a fugy A dur (BWV 536) Johanna Sebastiana Bacha, Notturna Bedřicha Antonína Wiedermanna a Toccaty z 5. varhanní symfonie Charlese-Marii Widora zvedl všechny přítomné ze sedadel, aby je zanesl někam do výšin, mimo starosti všedního života. Zejména v první části koncertu se Jiří představil jako obdařený Bachův interpret a jeho způsob hry byl ukázkou vytríbené zkušenosti technické i výrazové. Jiřího otec byl koncertem dojat a po jeho skončení pozval přítomné profesory na malou večeři do nedaleké vinárny v Kaprově ulici. Tam při slavnostním přípitku pronesl předseda zkušební komise Josef Bohuslav Foerster následující slova: „Prožívám vždy radostně, když vidím naši mladou generaci na vrcholu interpretačního umění! Jiřímu přeji hodně uměleckých vítězství a šťastnou pohodu v jeho rodinném životě do dnů budoucích!“⁸

⁶ Ivan Ropek v knize Archa Noemova uvádí následující události s jinými letopočty. Dle dochovaných vysvědčení Jiřího Ropka však musel být sled událostí odlišný (viz příloha č. 1 a 2).

⁷ „Československý hudební slovník, Státní hudební vydavatelství, Praha, 1965 uvádí datum 3. května.“ KAISER, Martin Maximilian. *Bedřich Antonín Wiedermann: Česká varhanní legenda*. Praha, 2022 (autorem poskytnutá finální verze před vydáním), s. 39.

⁸ Tamtéž.

K úspěšnému absolvování obdržel Jiří od svého profesora B. A. Wiedermanna celkové hodnocení: velmi způsobilý, s vyznamenáním. Dále pak dodal, že hodnotí mladého Ropka jako příklad absolventa, který třebaže během studií již koncertoval po různých kostelích, nezanedbával přitom svoje školní povinnosti a zúčastňoval se horlivě všech ústavních produkcí. Taktéž mu připomněl, že ho čeká u sv. Jakuba nekonečná práce na zvelebování nástroje. Tímto gestem ho označil za svého budoucího pokračovatele.

Na Wiedermannovo přání zůstal do roku 1952 jeho asistentem na pražské AMU, kdy si právě Ropka stárnoucí profesor vyhlédl jako svého následovníka. Rok po jeho smrti byl však z akademie odsunut varhaníkem Jiřím Reinbergerem.⁹

⁹ Podle telefonického rozhovoru s Janem Horou (žákem Jiřího Reinbergera) ze dne 26. 3. 2022.

Zpracováno podle: ROPEK, Ivan. *Archa Noemova: Život Jiřího Ropka*. Praha, 2005; KAISER, Martin Maximilian. *Bedřich Antonín Wiedermann: Česká varhanní legenda*. Praha, 2022 (autorem poskytnutá finální verze před vydáním).

2. Varhaník u sv. Jakuba

Na sklonku života učinil B. A. Wiedermann Jiřího svým nástupcem také na místě varhaníka baziliky sv. Jakuba Většího na Starém Městě pražském. Ta se mu pak stala celoživotním domovem¹⁰, setrval zde více než čtyři desetiletí. Pokračování po takové osobnosti, jakou Wiedermann bezpochyby byl, bral Ropěk jako velkou zodpovědnost, čest, ale i pýchu. Hraní u sv. Jakuba pro něj znamenalo léta intenzivního studia. Nezajišťoval zde totiž pouze liturgii, ale po svém profesoru navázal i na „varhanní hodinky“.

Jednalo se o tradici, kterou Wiedermann založil ještě na starých varhanách Abrahama Starcka z Lokte na konci třicátých let. Tento nástroj však již nebyl dochován s původní dispozicí, protože v roce 1906 došlo k jeho částečnému romantizování firmou Rejna-Černý. Varhany se navíc nacházely ve špatném technickém stavu. I díky pravidelným hodinkám tak Wiedermann dopomohl k přestavbě nástroje v daleko větším rozsahu, než bylo původně plánováno. Tuto kompletní přestavbu, včetně dispozičního plánu, navrhl sám Wiedermann a zhotovením byla pověřena kutnohorská firma Jana Tučka mladšího. Po dokončení nového nástroje v roce 1941¹¹ pak znovu zahájil cyklus „varhanních hodiněk“, které se konaly pravidelně každou středu. Tematicky navazovaly na liturgii a byly zaměřeny na hudbu různých národů (např. „Hodinka francouzské hudby“).

Právě v této tradici Jiří na přání svého učitele pokračoval. Tím spíše šlo o mimořádný počín v dobách nejtvrdšího komunismu, kdy byly Ropkovy hodinky vůbec jedinou příležitostí k poslechu varhanní hudby ve svém přirozeném chrámovém prostředí. Vytvořil si tak své věrné obecenstvo, které sestávalo nejen z lidí přicházejících na navazující bohoslužbu, muzikantů či hudebních nadšenců, ale také z významných literátů a výtvarníků své doby. Všichni pak spolehlivě přeplňovali jeho veřejné recitály v koncertních sálech, když ještě nebyly koncerty v kostelích komunistickou mocí povoleny. Nelze tak docenit význam Ropkových hodiněk pro společnost celé kulturní Prahy, kdy se hudba u sv. Jakuba stala opravdovým pojmem. K tomuto věhlasu pak svou měrou přispěl i místní sbor a orchestr řízený Josefem Herclem.

¹⁰ A to i doslova, kdy dlouhá léta bydlel v jedné malé komoře tehdy zrušeného kláštera minoritů, která mu byla jako varhaníku přidělena.

¹¹ Původní dispozice viz příloha č. 5.

Režimem byly hodinky tolerovány, ale bedlivě hlídány. Dle Ropkových vzpomínek bylo kupříkladu nepřijatelné, aby kolem 28. září, tedy svátku sv. Václava, zazněla Kličkova Svatováclavská fantazie. Často tak byl nucen na poslední chvíli měnit program. První varhanní koncert v kostele byl povolen až po 17 letech od nástupu komunismu, v roce 1965. A symbolicky se o něj postaral právě Jiří Ropka u sv. Jakuba.

V této době byl také natočen unikátní dokument britskou stanicí BBC, který zachycuje specifickou atmosféru svatojakubských koncertů v roce 1967. Hlavní loď je zcela zaplněna, množstvím posluchačů je dokonce obklopen i Jiří Ropka přímo u hracího stolu na kůru kostela, což při varhanních koncertech nebývá běžné. Všichni s očividným zaujetím naslouchají jakémusi tichému protirežimnímu protestu, který se konal ve světle postupného uvolňování před rokem 1968.¹²

¹² Zpracováno podle: ROPEK, Ivan. *Archa Noemova: Život Jiřího Ropka*. Praha, 2005; KAISER, Martin Maximilian. *Bedřich Antonín Wiedermann: Česká varhanní legenda*. Praha, 2022 (autorem poskytnutá finální verze před vydáním).

3. Koncertní činnost

Jak zmínil již B. A. Wiedermann ve svém závěrečném zhodnocení čerstvého absolventa, Jiří se věnoval koncertní činnosti již od studentských let. Pro svou virtuosní technickou stránku hry ruku v ruce s výrazovou přesvědčivostí se postupně dostával do popředí domácí varhanní scény.

Osudovou se pro něj stala volba anglického jazyka ještě během jeho studia na gymnáziu. V té době totiž učila většina gymnázií pouze francouzštinu. Jiří se však díky svému studijnímu nasazení naučil mluvit velmi plynně, což ostatně dokládá zmíněný dokument pořizený BBC u sv. Jakuba z roku 1967. Po letech se totiž v Praze setkal s dvěma Angličany, kteří se natrvalo stali jeho přáteli. S jejich přispěním měl pak otevřené dveře do celého západního světa. Koncertoval na prestižních festivalech po celé Evropě, opakovaně ve Spojených státech amerických a také v Mexiku, kde v osudovém roce 1968 zahajoval kulturní část olympiády.

Stěžejní se však pro Jiřího Ropka stala Anglie, kde koncertoval nejčastěji. Stal se vůbec prvním varhaníkem z tzv. „východního bloku“, který vystoupil v londýnské Royal Festival Hall (13. října 1965, dále 4. října 1970 a 19. února 1975).¹³

Jeho angličtí přátelé se zasadili také o jeho slávu na poli skladatelském. Jejich zprostředkováním se dostal do povědomí vydavatelství a agentur. Největší univerzitní vydavatelství na světě Oxford University Press pak vydalo celou řadu jeho děl, například v roce 1963 neslavnější *Variace na sekvenci „Victimae paschali laudes“*.

Na domácí scéně mohlo Jiřímu pomoci také úspěšné turné po SSSR. Dochovaný program pochází z 25. dubna 1973 ze sálu filharmonie v Leningradu (dnešním Petrohradu).¹⁴

¹³ Programy koncertů viz příloha č. 3.

¹⁴ Zpracováno podle: ROPEK, Ivan. *Archa Noemova: Život Jiřího Ropka*. Praha, 2005; KAISER, Martin Maximilian. *Bedřich Antonín Wiedermann: Česká varhanní legenda*. Praha, 2022 (autorem poskytnutá finální verze před vydáním).

3.1 Koncertní repertoár

„Nepovažuji se za specialistu na určité stylové období nebo na některého autora. Program nahrávky sestavuji tak, jak sestavuji své programy koncertní. Zajímají mě stejnou měrou autoři barokní jako soudobí a na nahrávce zaznamenám ty skladby, k nimž jsem během dalšího období nabyl nejnítěrnější vztah. Ona, řekněme, stylová pestrost nahrávky vyplývá z mého přesvědčení či zásady: Pamatuj, abys své posluchače nenudil. Bohdá je již za námi ono období puritánství, kdy se na varhany směl hrát toliko Bach...“¹⁵

Tento Ropkův výrok však neznámá, že ve svých programech neponechával místo barokním autorům. Právě naopak. V každém z dochovaných programů¹⁶ je zastoupení alespoň jednoho díla z Bachovy éry. Starou hudbu však podle dochovaných nahrávek či dobových svědectví pojímal bez zábran, místy nevšedně a s využitím plných možností nástroje u sv. Jakuba.¹⁷ Kromě velmi oblíbeného J. S. Bacha v programech často narazíme například na jméno Dietricha Buxtehudeho či Bohuslava Matěje Černoehorského.¹⁸ Zaujme i hojně zastoupení renesanční hudby, v jeho podání reprezentované autory, jako byl Arnolt Schlick, Hans Kotter či Hans Buchner.

Ropek velmi rád čerpal i z repertoáru francouzských skladatelů 19. a 20. století, což v jeho době nebylo na našem území zcela běžné. Nezastupitelnou roli ve zmíněném výčtu dochovaných programů hraje hudba Césara Francka.

Pokud se na programech opakuje nějaké jméno nejčastěji, pak je to asi Bedřich Antonín Wiedermann. Dílo Ropkova profesora (zejména *Toccata a fuga f moll* či *Impetuoso*) tvořilo velmi často závěrečnou tečku jeho koncertů. Z jeho současníků pak zaujímá důležité postavení například Petr Eben. Stejně tak uváděl Ropek i své vlastní skladby, nejčastěji již zmíněné *Variace na „Victimae paschali laudes“*.

¹⁵ ROPEK, Ivan. *Archa Noemova: Život Jiřího Ropka*. Praha, 2005, s. 49.

¹⁶ V tomto výčtu pracuji s dvaceti programy, nalezenými v bytě Ropkových, dnes součást osobního archivu Martina Maxmiliána Kaisera. Jedná se o programy koncertů v Česku, Velké Británii, Skotsku, Nizozemsku, Rakousku, Německu, Španělsku, Itálii a SSSR.

¹⁷ Podle telefonického rozhovoru s Janem Horou ze dne 26. 3. 2022 a ústního sdělení Pavla Černého ze dne 1. 3. 2022; ROPEK, Ivan. *Archa Noemova: Život Jiřího Ropka*. Praha, 2005, s. 50.

¹⁸ Černoehorský měl k bazilice sv. Jakuba také velmi blízko. Před svým odchodem do Itálie působil jako mnich ve zdejší minoritském klášteře.

3.2 Výčet Ropkem uváděných autorů¹⁹

ALAIN Jehan	KUCHARŤ Jan Křtitel
BACH Johann Sebastian	MESSIAEN Olivier
BOËLLMANN Léon	MOZART Wolfgang Amadeus
BÖHM Georg	MUŠEL Georgij
BUCHNER Hans	PACHELBEL Johann
BUXTEHUDE Dietrich	ROBERTS Myron J.
ČERNOHORSKÝ Bohuslav Matěj	ROPEK Jiří
DISTLER Hugo	SEDER Joseph
DUPRÉ Marcel	SCHLICK Arnolt
EBEN Petr	SCHRÖDER Hermann
FRANCK César	TELEMANN Georg Philipp
FRESCOBALDI Girolamo	TIŠČENKO Boris
HÄNDEL Georg Friedrich	TITELOUZE Jean
HINDEMITH Paul	VIERNE Louis
JANÁČEK Leoš	WIEDERMANN Bedřich Antonín
KOTTER Hans	ZIPOLI Domenico

¹⁹ V tomto výčtu opět pracuji s dvaceti programy, nalezenými v bytě Ropkových, dnes součást osobního archivu Martina Maxmiliana Kaisera.

4. Pedagogická činnost

Díky Ropkově narůstajícímu renomé doma i v zahraničí se za zásadního přispění tehdejšího ředitele Pražské konzervatoře Dr. Václava Holzknechta stal v roce 1970 jejím pedagogem. V době začínající normalizace nebylo vůbec samozřejmé, aby kostelní varhaník se silnými konexemi na Západ získal místo na tak významné instituci. Vyučoval zde až do roku 1990, kdy odešel do důchodu.

I když s trochou nadneseného humoru tvrdil, že se necítí být pedagogem, celá řada jeho absolventů svědčí o opaku. Díky Ropkově univerzitnímu vzdělání a zájmu o vše s kulturou související si od něj jeho žáci odnesli pocit, že hudba není jen úzký obor, ale vstúpil jim vědomí souvislostí s výtvarným uměním, literaturou a kulturou vůbec. Tím se dá vysvětlit, že jeho absolventi nepůsobí zdaleka jen jako varhaníci, ale je mezi nimi skladatel jazzové hudby, skladatel muzikálů, filmový scénárista, katolický kněz, a dokonce i ministr.

Mezi jeho nejslavnější absolventy tedy patří Jan Kalfus, Michael Kocáb, Zdeněk Merta či Milan Svoboda. Poslední trojice jmenovaných, čím dál více tíhnoucí k jiné než varhanní hudbě, nakonec i svého profesora s úspěchem zainteresovala pro věc. Naučili jej chodit na jazzové koncerty.²⁰

²⁰ ROPEK, Ivan. *Archa Noemova: Život Jiřího Ropka*. Praha, 2005, s. 42.

5. Skladatelský odkaz

Dlouholeté studium ve třídě B. A. Wiedermanna mělo bezpochyby velký vliv i na Ropkovo skladatelské směřování. Právě svého profesora – varhanního virtuosa a skladatele v jedné osobě – snad i nevědomky následoval a vytvořil tak kombinaci dříve velmi běžnou, z dnešního světa se však postupně vytrácející. Tu jistě umocnilo i celoživotní prostředí sv. Jakuba, které dalo vzniknout celé řadě liturgicky zaměřených opusů. Zde měl k dispozici největší nástroj v celé Praze, schopný interpretace všech hudebních epoch, který navíc krátce před jeho nástupem prošel kompletní přestavbou.

V Ropkově díle lze pozorovat několik vlivů. V první řadě se jedná o inspiraci gregoriánským chorálem a modálním cítěním. Právě v tomto duchu vznikly již krátce po dovršení studií i jeho nejslavnější *Variace na velikonoční sekvenci „Victimae paschali laudes“*. Dílo lze svou sazbou připodobnit ke kompozičnímu stylu jeho oblíbených francouzských autorů první poloviny 20. století, zejména pak Marcela Duprého (1886–1971). Po charakteristicky harmonizovaném úvodním chorálu následuje sedm variací, dostatečně kontrastních a tektonicky ukázněných. Za postupné gradace pak skladba dospěje do závěrečné fugy, která svým mimořádně silným toccatovým závěrem dovede celou kompozici do slavnostního závěru. Kromě prestižního vydavatelství Oxford Univesity Press, které stojí za publikováním skladby za kanálem La Manche, dokládá na jeho opačné straně kvalitu díla i svědectví jedné z nejikoničtějších postav hudby 20. století – Oliviera Messiaena. Roku 1965 se totiž v osobním dopise z Paříže dočkal Jiří Ropěk značného uznání.

Kromě inspirace francouzskou romantickou a soudobou hudbou byl Ropkovi blízký i značně odlišný kompoziční styl Paula Hindemitha. Jeho sazba, harmonické cítění i specifické postupy jsou patrné v Ropkově druhé variační skladbě pro sólové varhany – *Partitě na „Adoro te devote“*.

Jak již bylo zmíněno, pro Jiřího Ropka domovské duchovní prostředí se postaralo o celou řadu opusů na latinské texty, které mu byly dalším zdrojem inspirace. Z vokálně-instrumentálního díla nelze opomenout *Missu in C* či *Vánoční fantasii*. Sborovou tvorbu reprezentuje například *Missa brevis* s doprovodem varhan. Stěžejní část Ropkových kompozic je pak tvořena hudbou komorní, nejčastěji s varhanním doprovodem. Kompletní seznam autorova díla je dále zpracován v kapitole číslo 7.

5.1 Dodatečné úpravy vlastních skladeb

Skladby, které byly povětšinou vydávány v Anglii a Švýcarsku, pro Jiřího Ropka tímto momentem zdaleka nekončily. Stejně jako byl zvyklý své interpretační umění zdokonalovat do posledního detailu, i jeho díla se těšila neustálému zvelebování a drobným změnám. Nezřídka kdy se ve skladbách dostupných v pražských archivech či ve vlastnictví jeho žáků a věrných interpretů setkáme s ručně přepsanými a následně vlepenými částmi, stejně tak jako s drobnými korekcemi jen několika tónů, které po závěrečné úpravě tvoří třeba jen lehce odlišnou harmonii.

Higher Edition Dur. 12'30"

A Christmas Garland of Czech Carols
Vánoční Věneček Českých Koled

Vocal Solo and Organ
HIGH

Anita Smišek, Eng. text Jiří Ropek
1. V půlnoční hodinu

The image shows a page from a musical score. At the top, it says 'Higher Edition' on the left and 'Dur. 12'30"' on the right. The title is 'A Christmas Garland of Czech Carols' and 'Vánoční Věneček Českých Koled'. Below the title, it says 'Vocal Solo and Organ' and 'HIGH'. The composer is 'Jiří Ropek' and the arranger/lyricist is 'Anita Smišek, Eng. text'. The piece is '1. V půlnoční hodinu'. The score is in 3/4 time and starts with a piano part for organ, marked 'mf (8'4')'. The vocal part enters with the lyrics 'V půl-noč-ní ho-di-nu an-děl se' and 'Twas at the mid-night hour an-gels were'. The organ part continues with a piano accompaniment, marked 'p'.

obr. č. 1²¹

²¹ Obr. č. 1: Ukázka přelepení celé varhanní přede hry díla *Vánoční věneček českých koled* (ROPEK, Jiří. *A Christmas Garland of Czech Carols: Vánoční Věneček Českých Koled*. 9171 Spring Road, Fish Creek, WI 54212-9619, USA: Alliance Publications, 1997. AP-128 H, s. 1).

62

rit.

po - věz - te na ces - tě kaž - dé - mu.
 one you meet, "Je - sus, the Sav - ior, has come."

f

rit.

obr. č. 2²²

I přes veškeré zanášení těchto změn do již vydaných partitur bylo dle vzpomínek Pavla Černého²³ obtížné zjistit, která verze dané skladby je právě tou nejaktuálnější. Tento proces zdokonalování se totiž mohl opakovat i několikrát. Jiří Ropek tak některé již vydané skladby opatřil autorskou poznámkou o provedených změnách (viz příloha č. 7).

²² Obr. č. 2: Ukázka drobné úpravy vepsané přímo do not (ROPEK, Jiří. *A Christmas Garland of Czech Carols: Vánoční Věneček Českých Koled.* 9171 Spring Road, Fish Creek, WI 54212-9619, USA: Alliance Publications, 1997. AP-128 H, s. 3).

²³ Podle ústního rozhovoru ze dne 23. 5. 2022.

6. Sametová revoluce a závěr života

Přelomové dny sametové revoluce navrátily do svatého Jakuba řád bratří minoritů a větší pozornost televize a tisku. Za zmínku stojí zejména velký prosincový koncert pořádaný britskou stanicí BBC. Na něm vystoupil slavný tenorista Plácido Domingo a chlapecký sbor z Londýna doprovázený Jiřím Ropkem. V jeho podání vytvořil následný *Carillon de Westminster* Louise Vierna slavnostní tečku velmi působivého večera. To vše za účasti obrovského množství posluchačů a významných zahraničních i domácích hostů, včetně Václava Havla.

Po 42 letech byl v roce 1991 Jiřímu Ropkovi přiznán doktorát z hudební vědy na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. V roce 1994 mu britská Royal College of Organists udělila čestné členství jako vůbec prvnímu umělci z Východu.

Jeho zdravotní stav se však začal postupně horšit. V rodné Praze Na Hřebenkách dožil svůj bohatý, ale mnoha útrapami prostoupený život. Profesor Jiří Ropka zemřel 21. června 2005 v motolské nemocnici. 27. června byla jeho rakev vystavena v bazilice sv. Jakuba, kde za něho byla sloužena mše konventem minoritů. Ropkovo dílo zde zaznělo v podání jeho přátel a žáků. Pamětníci shodně popisují neopakovatelnou atmosféru, kdy byla jeho rakev vynášena během závěrečné fugy z *Variací na „Victimae paschali laudes“*. Byl pochován do rodinného hrobu na Vinohradském hřbitově, čímž se definitivně uzavřela další svatojakubská epocha.²⁴

²⁴ ROPEK, Ivan. *Archa Noemova: Život Jiřího Ropka*. Praha, 2005, s. 55–58; ústní sdělení Pavla Černého ze dne 9. 10. 2021.

7. Abecední seznam díla²⁵

Varhanní dílo

Fantasie na Mozartovo téma (Strahovská improvizace), rok vydání 1983²⁶

Chorální preludia, 1975–1992²⁷

1. Otče náš, milý Pane
2. Jesu Kriste, štědrý kněže
3. Do světa jděte, Pán praví
4. Radujme se vždy společně
5. Preludium na chorál N. Decia

Partita na „Adoro te devote“

Preludium a fuga in A²⁸

Toccat a fuga, 1980

Toccat a, 1993

Variace na „Victimae paschali laudes“, 1956

²⁵ Následující seznam je vytvořen na základě následujících materiálů: archiv Českého hudebního fondu (*Český hudební fond, o.p.s. | Český rozhlas [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://noty.hudebnifond.cz/cz/index.html#>*); archiv Hudebního informačního střediska (*Hudební informační středisko, o.p.s. [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://www.musicbase.cz/skladatele/812-ropek-jiri/strana/1/#content>*); databáze Ochranného svazu autorského (*Databáze hudebních děl. Ochranný svaz autorský [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://search.osa.cz/>*); server Organ Biography (*Biographical Dictionary of the Organ. Organ Biography [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: https://www.organ-biography.info/index.php?id=Ropek_Jiri_1922*).

²⁶ U skladeb, kde není zřejmý rok dokončení, uvádím rok vydání.

²⁷ Databáze Českého hudebního fondu, který tuto skladbu nemá ve svém archivu, uvádí dokomponování celku v roce 1996. Na základě informací ve vydané partituře se přikláním k roku 1992 (ROPEK, Jiří. *Chorale Preludes: for Organ*. 3rd edition. 9171 Spring Road, Fish Creek, WI 54212-9619, USA: Alliance Publications, 2004. AP-508).

²⁸ Skladba na šestnáctitaktovou expozici českého anonyma 18. století, nahráno Českým rozhlasem v podání Jamese Kibbieho roku 1987 (*Archiv Českého rozhlasu: Databáze hudebních snímků [online]. [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: https://apf.croapp.cz/?detail_id=627455*).

Komorní dílo

Freska (pro flétnu/housle/trubku a varhany), 1966

Hudba pro žestě a varhany - „Pocta Anonymovi“ (pro žestěový kvintet/sextet a varhany), 1983

Introdukce a fuga pro trubku a varhany, 1977

Introdukce a passacaglia (pro anglický roh a varhany), 1987

Invokace (pro sólový nástroj a varhany), 1982

Scherzo (pro klarinet a varhany), 1985

Sonáta pro flétnu a varhany, 1957

Sonáta pro hoboj a varhany (Meditace na „Veni Creator Spiritus“), 1984

Sonáta pro housle a varhany, 1980

Sonáta pro trubku a varhany, 1982

Triptych (pro trubku, varhany a smyčce)

Tři tria pro flétnu, hoboj a fagot/violoncello, rok vydání 1999

Vokálně-instrumentální dílo

Dvě vánoční skladby (pro smíšený sbor, komorní orchestr a varhany), 1982

1. Dies est laetitiae
2. Gaudeamus partiter

Missa in C „Gotická“ (pro sóla, smíšený sbor, žesťový kvintet a varhany), 1953

Te Deum laudamus (pro smíšený sbor, žesťový kvartet a varhany), 1995

Tres cantiones in honorem Beatae Mariae Virginis (pro smíšený sbor, žesťový kvintet a varhany), 1985

1. Gaude Flore Virginali
2. Maria, Mater Gratiae
3. Salve Regina

Vánoční fantazie (pro smíšený sbor, orchestr a varhany), 1986

Vokální dílo

1. Sólová tvorba

Čtyři písně na slova Jaroslava Seiferta (pro vyšší hlas a klavír), rok vydání 1999

1. Obraz ve vodě
2. Píseň
3. Rozhovor
4. Svatební píseň

Gaude Flore Virginali (ze sborové sbírky Tres cantiones) pro vyšší či střední hlas a varhany, rok vydání 1996

Modlitba svatého Františka (pro zpěv a varhany), rok vydání 1999

Salve Virgo Gloriosa (pro zpěv a varhany), rok vydání 1996

Vánoční věneček českých koled (pro vyšší hlas a varhany), rok vydání 1997

2. Sborová tvorba

Adeste fideles (úprava pro dětský sbor a klavír)

Missa brevis (pro smíšený sbor a varhany), 1986

Pange Lingua (pro smíšený sbor a capella), rok vydání 1996

Sunder mis – část Hy komt (Benedictus), pro smíšený sbor a varhany

Tres cantiones in honorem Beatae Mariae Virginis (pro ženský či dětský sbor a varhany), 1996

Skladby přihlášené do databáze OSA, ale s největší pravděpodobností nikdy nevydané a bez přiděleného kódu ISWC²⁹

Fuga

Fugato na S-D-H

Interludium pro varhany

Preludium a fuga in A pro nonet

Preludium a fuga pro saxofonový kvartet

Slavnost koled

Tři kusy (suite pro dechový kvintet)

Velikonoční fanfára

²⁹ Mezinárodní standardní kód hudebního díla (anglicky International Standard Musical Work Code, zkráceně ISWC) je trvalý identifikátor určený k jednoznačné a globální identifikaci hudebního díla.

8. Seznam vydaných nahrávek

Následující seznam je řazen vzestupně dle data prvního vydání. Při shodě rozhoduje datum natočení kompletního alba.

8.1 Interpretační nahrávky Jiřího Ropka³⁰

Černohorský, Kuchař: Skladby pro varhany (Michálek, Ropek, Šlechta)

skladby nahrané Jiřím Ropkem:

1. Bohuslav Matěj Černohorský: Fuga a moll s chromatickým subjektem

nahrávka dokončena: 13. 11. 1951

místo nahrání: Rudolfinum

vydavatelství: SUPRAPHON, 1952 (souhrnné vydání v roce 1958 na LP desce: *DM 5074*); SUPRAPHON, 2019 (CD: *VT 0330-2*)

Hudba pro chvíle smutku – Rekviem

skladby nahrané Jiřím Ropkem:

18. Antonín Dvořák: Largo ze Symfonie č. 9 e moll Z Nového světa, op. 95
(pro varhany upravil F. G. Schinn)

nahrávka dokončena: 20. 7. 1956

místo nahrání: bazilika sv. Jakuba v Praze

vydavatelství: SUPRAPHON, 1956 (souhrnné vydání v roce 1999 na CD: *SU 3405-2*)

³⁰ Na základě čerpání z databáze Supraphonu (*Supraphonline: Jiří Ropek [online]. [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: <https://www.supraphonline.cz/umelec/210006-jiri-ropek>*); Radiotéky Českého rozhlasu (*Radiotéka: Jiří Ropek [online]. [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: <https://www.radioteka.cz/lide/j/31112/crohudba>*) a databáze hudebních diskografií Discogs (*Discogs: Jiří Ropek [online]. [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: <https://www.discogs.com/artist/867977-Ji%C5%99%C3%AD-Ropek>*).

Antonín Dvořák / Zdeněk Fibich – Jiří Rópek – Largo / Poém

skladby:

1. Antonín Dvořák: Largo ze Symfonie č. 9 e moll Z Nového světa, op. 95 (pro varhany upravil F. G. Schinn)
2. Zdeněk Fibich: Poém ze selanky V podvečer, Op. 39 (pro varhany upravil G. Sellars)

místo nahrání: bazilika sv. Jakuba v Praze

vydavatelství: SUPRAPHON, 1956 (014558)

Franck: Preludium, fuga a variace, op. 18, Final B dur pro varhany, op. 21

skladby:

1. César Franck: Preludium, fuga a variace, op. 18
2. César Franck: Final B dur pro varhany, op. 21

nahrávka dokončena: 9. 7. 1954

místo nahrání: bazilika sv. Jakuba v Praze

vydavatelství: SUPRAPHON, 1957 (LP deska: *DM 5268*); SUPRAPHON, 2019 (CD: *VT 0331-2*)

Jiří Rópek – varhany (Boellmann, Widor, Gigout, Klička)

skladby:

1. Léon Boëllmann: Gotická suita, op. 25
 - I. Introdukce a chorál
 - II. Menuet
 - III. Modlitba v Notre Dame
 - IV. Toccata
2. Charles Maria Widor: Symfonie č. 5 f moll pro varhany, op. 42, č. 1
3. Eugéne Gigout: Toccata h moll
4. Josef Klička: Fantazie na Svatováclavský chorál (Fantaisie de Concert sur le Choral de St.Venceslas), op. 60

datum nahrávání: 31. 10. 1953, 9. 6. 1954, 30. 11. 1955, 19. 7. 1956

místo nahrání: bazilika sv. Jakuba v Praze

vydavatelství: SUPRAPHON, 1957 (LP deska); SUPRAPHON, 2017
(CD: VT 7344-2)

Seger, Zach, Kopřiva, Vaňhal, Brixí – Skladby pro varhany

skladby nahrané Jiřím Ropkem:

1. Josef Ferdinand Norbert Seger: Toccata a fuga d moll
3. Josef Ferdinand Norbert Seger: Preludium a fuga D dur
8. František Xaver Brixí: Fuga a moll

nahrávka dokončena: 20. 7. 1956

místo nahrání: bazilika sv. Jakuba v Praze

vydavatelství: SUPRAPHON, 1958 (LP deska: DV 5488); SUPRAPHON, 2018
(CD: VT 0332-2)

Mozart, Suk, Chausson, Bach, Fibich – Instrumentální sóla

skladby nahrané Jiřím Ropkem:

3. Johann Sebastian Bach: Toccata a fuga d moll, BWV 565

nahrávka dokončena: 30. 1. 1958

místo nahrání: Rudolfinum

vydavatelství: SUPRAPHON, 1958 (LP deska: DV 5447); SUPRAPHON, 2015
(CD: VT 7260-2)

Jiří Ropěk – varhany (Bach: Sonáty pro varhany)

skladby:

1. Johann Sebastian Bach: Sonáta pro varhany č. 2 c moll, BWV 526
 - I. Vivace
 - II. Largo

- III. Allegro
2. Johann Sebastian Bach: Sonáta pro varhany č. 1 Es dur, BWV 525
- I. Allegro moderato
- II. Adagio
- III. Allegro

datum nahrávání: 18. 4. 1958, 3. 10. 1958

místo nahrání: Rudolfinum

vydavatelství: SUPRAPHON, 1959 (LP deska: *DM 5546*); SUPRAPHON, 2020 (*VT 1232-2*)

Jiří Ropek – Varhanní recitál

skladby:

1. Arnold Schlick: Chorálová předehra „Maria zart von edler Art“
2. Girolamo Frescobaldi: Toccata E dur (per l'elevatione)
3. Jean Titelouze: Chorál (Ave maris stella)
4. Henry Purcell: Suita C dur (Preludium a cebell)
5. Johann Pachelbel: Chorál F dur (Wie schön leuchtet der Morgenstern)
6. Johann Pachelbel: Chorálová předehra D dur (Vom Himmel hoch)
7. Dietrich Buxtehude: Chorál "In dulci jubilo"
8. Dietrich Buxtehude: Fuga C dur
9. Domenico Zipolli: Ach Bleib Bei Uns,
10. Johann Sebastian Bach: Chorální předehra „Nun komm', der Heiden Heiland“, BWV 659
11. Johann Sebastian Bach: Chorálová předehra d moll (Jesus Christus, unser Heiland), BWV 665
12. Johann Sebastian Bach: Chorálová předehra G dur (z Kantáty č. 147)

nahrávka dokončena: 7. 7. 1961

místo nahrání: Rudolfinum

vydavatelství: SUPRAPHON, 1962 (LP deska: *SV 8089* resp. *DV 5822*); SUPRAPHON, 2017 (CD: *VT 7775-2*)

Paul Hindemith – Komorní skladby

skladby nahrané Jiřím Ropkem:

1. Paul Hindemith: Sonáta č. 2 pro varhany

vydavatelství: SUPRAPHON, 1963 (LP deska: *DV 5854*)

Skladby pro varhany (Jiří Ropěk, Milan Šlechta)

skladby nahrané Jiřím Ropkem:

1. Jean Titelouze: Exultet coelum (chorální předehra)
2. Marcel Dupré: Pange lingua (chorální předehra)
3. Marcel Dupré: Placare christie servulis (chorální předehra)
4. Louis Vierne: Carillon de Westminster
5. Jehan Alain: Postlude pour L'office de coplies
6. Olivier Messiaen: Dieu parmi nous (Meditace č. 9)

nahrávka dokončena: 19. 6. 1964

místo nahrání: bazilika sv. Jakuba v Praze

vydavatelství: SUPRAPHON, 1964 (LP deska: *DV 6118*); SUPRAPHON, 2020 (CD: *VT 0334-2*)

Pražské varhany

skladby nahrané Jiřím Ropkem (CD2):

2. Flor Peeters: Deset Chorálů, op. 39 - Děvčátko se narodilo (Ons is gheboren een Kindekyn)
3. Flor Peeters: Deset Chorálů, op. 39 - Pastýřové, narodil se (Herders, hy is gebooren)
4. Marcel Dupré: Tři preludia a fugy, op. 7 (Preludium a fuga H dur)

datum nahrávání: 28. a 29. 2. 1968

místo nahrání: bazilika sv. Jakuba v Praze

vydavatelství: SUPRAPHON, 1969 (LP deska: *1 11 0661*); SUPRAPHON, 2019 (CD: *VT 0337-2*)

Bedřich Antonín Wiedermann: Varhanní skladby (Jiří Roppek, Milan Šlechta)

skladby nahrané Jiřím Ropkem:

1. Bedřich Antonín Wiedermann – Toccata a fuga f moll
2. Bedřich Antonín Wiedermann – Scherzo
3. Bedřich Antonín Wiedermann – Notturmo

nahrávka dokončena: 28. 12. 1972

místo nahrání: Koncertní síň Bedřicha Smetany (dnes opět kostel sv. Vojtěcha), Ústí nad Labem

vydavatelství: SUPRAPHON, 1973 (LP deska: *1 11 1400*); SUPRAPHON, 2019 (CD: *VT 0338-2*)

Jiří Roppek – Varhanní recitál

skladby:

1. Dietrich Buxtehude: Preludium a fuga E dur
2. Georg Böhm: Chorálová předehra „Vater unser im Himmelreich“
3. Johann Sebastian Bach: Chorální předehra „Radujte se, křesťané“ (Nun freut euch, lieben Christen g'mein), BWV 734
4. Johann Sebastian Bach: Chorální předehra „Liebster Jesu, wir sind hier“, BWV 633
5. Johann Sebastian Bach: Preludium a fuga a moll, BWV 543
6. Jiří Roppek: Variace na „Victimae Paschali laudes“
7. Boris Tiščenko: Invence in D (Téma s rozvitím)
8. Jehan Alain: Aria
9. Bedřich Antonín Wiedermann: Impetuoso

nahrávka dokončena: 10. 3. 1984

místo nahrání: Rudolfinum

vydavatelství: SUPRAPHON, 1985 (LP deska: *1111 3599*); SUPRAPHON, 2019 (CD: *VT 0339-2*)

Sólo pro varhany: Jiří Ropek 100–I

skladby:

1. J. S. Bach: Preludium a fuga C dur, BWV 547
2. J. S. Bach: Chorálová předehra B dur
3. J. S. Bach: Chorálová předehra Es dur, BWV 645
4. Corelli: Sonáta da chiesa č. 7
5. Corelli: Sonáta da chiesa č. 12
6. Giovanni Battista Martini: Gavota ze Sonáty pro varhany č. 12
7. Hans Buchner: Moderato
8. Conrad Paumann: Moderato

nahráno v letech 1968 a 1981

vydavatelství: Radioservis, 2022 (*CR.EH.2022.56*)

Sólo pro varhany: Jiří Ropek 100–II

skladby:

1. Jiří Ropek: Sonáta pro hoboj a varhany
2. Jiří Ropek: Introdukce a fuga pro trubku a varhany
3. Jiří Ropek: Invokace pro trubku a varhany
4. Josef Klička st.: Koncertní fantazie na chorál k sv. Václavu
5. Miloš Vacek: Organum Pragense
6. Simon Preston: Alleluja

nahráno v letech 1968, 1990, 1992 a 1996

vydavatelství: Radioservis, 2022 (*CR.EH.2022.46*)

8.2 Nahrávky kompozic Jiřího Ropka

Jiří Ropak – Composer and Organist

skladby a jejich interpreti:

1. Jiří Ropak: Toccata pro varhany (John Scott)
2. Jiří Ropak: Missa brevis (Pavel Kühn, Pražský filharmonický sbor, Jan Kalfus)
3. Jiří Ropak: „Pocta Anonymovi“, Suita pro žesťový sextet a varhany (Jiří Ropak, Soubor pražských trubačů)
4. Jiří Ropak: Partita na „Adoro te devote“ (Pavel Černý)
5. Jiří Ropak: Vánoční fantasie (Josef Svejkský, Jan Kalfus)
6. Jiří Ropak: Freska pro housle a varhany (Čeněk Pavlík, Jiří Ropak)
7. Jiří Ropak: Toccata a fuga pro varhany (James Kibbie)

vydavatelství: Multisonic, 1995 (31 0263-2 931)

Bazilika sv. Jakuba v Praze – Její varhany a komponující varhaníci

skladby:

11. Jiří Ropak: Variace na „Victimae paschali laudes“

interpretka: Irena Chřibková

místo nahrání: bazilika sv. Jakuba v Praze

vydavatelství: Multisonic, 1996 (31 0347-2 131)

Jiří Ropak – Credo

skladby a jejich interpreti:

1. Jiří Ropak: Missa in C „Gotická“ (Josef Svejkský, Jan Kalfus)
2. Jiří Ropak: „Pocta Anonymovi“, Suita pro žesťový sextet a varhany (Jiří Ropak, Soubor pražských trubačů)
3. Jiří Ropak: Salve Regina (Josef Svejkský, Jan Kalfus)
4. Jiří Ropak: Variace na „Victimae paschali laudes“ (James Kibbie)

vydavatelství: Multisonic, 2002 (31 0516-2 931)

Audite organum

skladby:

4. Jiří Ropek: Fantazie na Mozartovo téma

interpret: James Kibbie

nahrávka dokončena: 23. 9. 2010

místo nahrání: bazilika sv. Jakuba v Praze

vydavatelství: Radioservis, 2015 (CR0773-2)

Závěr

Jiří Ropěk nesporně patřil mezi přední hudební osobnosti v dobách komunistické diktatury na našem území. Ne však pro svou oddanost režimu, ale pro hodnoty zcela opačné. I přes naprosto nevyhovující původ a profesi kostelního varhaníka se mu podařilo vypracovat v uznávanou osobnost celého kulturního dění, která navíc svým umem lákala do chrámů široké spektrum posluchačů. Těm pak i v nejtemnějších dobách dával zakusit povznášející pocity z poslechu největších pražských varhan, za což byl odměněn takovým počtem stálých příznivců, o kterém by si ne jeden varhaník ve svobodném světě mohl nechat zdát. Mezinárodní úspěch pak jen dokládá Ropkovy kvality.

Touto prací jsem se pokusil přiblížit život Jiřího Ropka ve všech jeho rovinách a zájemcům o jeho osobnost tak přinést komplexní přehled, který zde doposud chyběl. Díky obsáhlým vzpomínkám jeho bratra Ivana jsem mohl podrobně nahlédnout zejména do osobních příběhů, které Jiřího provázely.

Hlavní cíl práce, a to vytvoření kompletního přehledu díla, byl rovněž splněn, ačkoliv při jeho tvorbě vyvstalo množství otázek, jejichž zodpovězení by bylo nad rámec této práce. Kromě nejznámějších titulů totiž existuje celá řada dalších, které jsou z důvodu převážného vydávání Ropkových skladeb v zahraničí na našem území špatně dostupné. V archivech sdružujících jeho vydaná díla také někdy panuje zmatek při jejich zařazení. Narazil jsem i na skladby, jejichž původ se mi nepodařil zjistit vůbec.

Pro objasnění této problematiky by bylo třeba dohledání všech rukopisů a následná podrobnější analýza skladeb. Taktéž by bylo vhodné detailněji zmapovat všechna zahraniční nakladatelství, která kdy vydala jeho díla. Četné jsou totiž i následné úpravy již existujících skladeb pro jiná obsazení.

I přesto věřím, že tento vklad může posloužit zejména mladším interpretům k vyšší míře poznání autora, od jehož úmrtí uplynulo již 17 let. Jiří Ropěk byl totiž nejen virtuosním hráčem a ikonickým chrámovým varhaníkem, ale také skladatelem, jehož díla by rozhodně neměla upadnout v zapomnění.

Použitá literatura

ROPEK, Ivan. *Archa Noemova: Život Jiřího Ropka*. Praha, 2005.

KAISER, Martin Maximilian. *Bedřich Antonín Wiedermann: Česká varhanní legenda*. Praha, 2022 (autorem poskytnutá finální verze před vydáním).

Notové materiály

ROPEK, Jiří. *A Christmas Garland of Czech Carols: Vánoční Věneček Českých Koled*. 9171 Spring Road, Fish Creek, WI 54212-9619, USA: Alliance Publications, 1997. AP-128 H.

ROPEK, Jiří. *Chorale Preludes: for Organ*. 3rd edition. 9171 Spring Road, Fish Creek, WI 54212-9619, USA: Alliance Publications, 2004. AP-508.

ROPEK, Jiří. *Sonata for Flute and Piano*. 9171 Spring Road, Fish Creek, WI 54212-9619, USA: Alliance Publications, 2001. AP-281.

ROPEK, Jiří. *Sonata for Oboe and Organ*. 9171 Spring Road, Fish Creek, WI 54212-9619, USA: Alliance Publications, 2001. AP-280.

ROPEK, Jiří. *Fresco: for violin (or flute or trumpet)*. Schulgässli 12, CH-4107 Ettingen/Switzerland: Musikverlag Philipp E. Muster, 1992.

ROPEK, Jiří. *Music for brass and organ: Homage to Anonymous*. Schulgässli 12, CH-4107 Ettingen/Switzerland: Musikverlag Philipp E. Muster, 1992.

Internetové zdroje

Český hudební fond, o.p.s. | Český rozhlas [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://noty.hudebnifond.cz/cz/index.html#>

Archiv Českého rozhlasu: Databáze hudebních snímků [online]. [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: https://apf.croapp.cz/?detail_id=627455

Hudební informační středisko, o.p.s. [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://www.musicbase.cz/skladatele/812-ropek-jiri/strana/1/#content>

Databáze hudebních děl. Ochranný svaz autorský [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://search.osa.cz/>

Supraphonline: Jiří Ropak [online]. [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: <https://www.supraphonline.cz/umelec/210006-jiri-ropek>

Radiotéka: Jiří Ropak [online]. [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: <https://www.radioteka.cz/lide/j/31112/crohudba>

Discogs: Jiří Ropak [online]. [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: <https://www.discogs.com/artist/867977-Ji%C5%99%C3%AD-Ropak>

Biographical Dictionary of the Organ. Organ Biography [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: https://www.organ-biography.info/index.php?id=Ropak_Jiri_1922

Přílohy

Příloha č. 1 – vysvědčení Jiřího Ropka ze druhého ročníku konzervatoře (osobní archiv Martina Maxmiliana Kaisera).

DEUTSCHES REICH. — NĚMECKÁ ŘÍŠE.
 PROTEKTORAT BÖHMEN UND MÄHREN. — PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA.

MUSIKKONSERVATORIUM MIT TSCHECHISCHER UNTERRICHTSSPRACHE IN PRAG.
KONSERVATOŘ HUDBY S ČESKOU ŘEČÍ VYUČOVACÍ V PRAZE.

Zahl 27 Jahrgang II
 Číslo _____ Ročník _____

Zeugnis. - Vysvědčení.

Jiří Ropka

Volkszugehörigkeit tschechisch Staatsangehörigkeit Protectorat Böhmen und Mähren
 příslušnost česká státní příslušnost Protectorat Cechy a Morava

geboren am 1. Juli 1922 in Prag
 narozený dne 1. července 1922 v Prase

besuchte im zweiten Semester des Schuljahres 1942/1943
 navštěvoval druhém pololetí školního roku

den zweites Jahrgang der Orgel-Abteilung des Musikkonservatoriums mit tschechischer
činný Unterrichtssprache in Prag.
 ročník varhanického oddělení konservatoře hudby s českou řečí vyučovací
 v Praze.

Betragen sehr befriedigend - zcela uspokojivé
 Chování
 Fleiß ausgezeichnet - vynikající
 Pilnost

Fortgang:
 Prospěch:

Deutsche Sprache	<u>vorzüglich - výborný</u>
Jazyk německý	
Tschechische Sprache	
Jazyk český	
Kirchengesang	
Chrámový zpěv	<u>vorzüglich - výborný</u>
Orgelspiel	
Hra na varhany	<u>vorzüglich - výborný</u>
Gehör- und rhythmische Übungen	
Sluchová a rytmická cvičení	
Gehöranalyse	
Sluchová analýza	
Stimmbildung	
Hlasový výcvik	<u>vorzüglich - výborný</u>
Chorgesang	
Sborový zpěv	
Liturgie	
Liturgika	<u>vorzüglich - výborný</u>
Orgelkunde	
Nauka o varhanách	<u>vorzüglich - výborný</u>
Harmonielehre	
Nauka o harmonii	
Theoretischer Kontrapunkt	
Theoretický kontrapunkt	
Akkordverbindung	
Spojování akordů	

1306. 1943. — 3-114.

Generalbaßspiel
 Hra generálbasu
 Modulation
 Modulace
 Improvisation
 Improvisace
 Begleitung
 Doprovázení
 Formenlehre und Analyse **vorzüglich - výborný**
 Nauka o formách a rozbor
 Kirchliche Komposition
 Skladba církevní
 Technik des Taktierens und Grundlagen des Dirigierens
 Technika taktování a základy dirigování
 Vorbereitung zur Chorleitung
 Příprava řízení sboru
 Chorleitung
 Řízení sboru **vorzüglich - výborný**
 Instrumentenlehre
 Nauka o nástrojích
 Instrumentation
 Instrumentace
 Partiturspiel
 Hra partitúr
 Obligates Klavier **vorzüglich - výborný**
 Obligátní klavír
 Musikgeschichte, Teil
 Dějiny hudby, díl
 Theoretisches Pädagogium
 Theoretické pedagogium
 Praktisches Pädagogium
 Praktické pedagogium

Prag, den **15.** Juli 1943.
 V Praze dne **15.** července

Rektorat des Musikonservatoriums mit tschechischer Unterrichtssprache in Prag.
 Rektorát konservatoře hudby s českou řečí vyučovací v Praze.

Rektor:

Jar. Krížek

Klassenprofessor:
 Třídní profesor:

Fr. Wiedermann

NOTENSKALA:
 STUPNICE ZNÁMEK:

	1	2	3	4	5
Betragen: Chování:	sehr befriedigend zcela uspokojivé	befriedigend uspokojivé	minder befriedigend méně uspokojivé	nicht entsprechend nezákonné	—
Fleiß: Přilnost:	ausgezeichnet vynikající	befriedigend uspokojivá	unregelmäßig nestálá	gering nepatrná	—
Fortgang: Prospěch:	vorzüglich výborný	lobenswert chvalitebný	gut dobrý	genügend dostatečný	ungenügend nedostatečný

Příloha č. 2 – vysvědčení Jiřího Ropka ze třetího semestru studia AMU
(osobní archiv Martina Maxmiliana Kaisera).

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA

AKADEMIE MUSICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE.

VYSVĚDČENÍ
o účasti a prospěchu při cvičeních praktických.

Pan
Stecna
rodilý(a)

rádný(á) posluchač(ka) akademie musických umění

odboru hudebního, oboru varhanů

v III. semestru, zúčastnil(a) se v První semestru 1948 praktických
cvičení varhanní hra

s prospěchem velmi dobrým. Platí za 2 hodin.

V PRAZE dne 25. února 1948.

B. A. Wiedermann

POZNÁMKA: Toto vysvědčení má stejnou platnost jako vysvědčení seminární.

Všechna práva vyhrazena. 3-1292-47.

Příloha č. 3 – programy Ropkových koncertů v londýnské Royal Festival Hall - 13. října 1965, 4. října 1970 a 19. února 1975 (*osobní archiv Martina Maxmiliana Kaisera*).

Wednesdays at 5.55

13 October 1965

The Greater London Council presents

Jiri Ropek

in an Organ Recital

<i>Schlick</i>	Chorale Prelude: Maria zart von edler Art
<i>Cernohorsky</i>	Tocatta in C Fugue in A minor
<i>Kuchar</i>	Fantasia in G minor
<i>Bach</i>	Chorale Preludes: Nun komm' . . . , BWV 659 Allein Gott . . . , BWV 716 Herzlich tut . . . , BWV 727
<i>Schröder</i>	Prelude and Fugue in A, BWV 536 Aria with Variations; Ritornello; Passacaglia (Kleine Intradn)
<i>Eben</i>	Moto Ostinato
<i>Wiedermann</i>	Chorale Prelude: O Haupt voll Blut Tocatta and Fugue in F minor

ROYAL FESTIVAL HALL
General Manager T. E. Bean, C.B.E.

ROYAL FESTIVAL HALL

WEDNESDAYS AT 5.55

ORGAN RECITALS

presented by the Greater London Council

2nd half of 1974/75 season

22 January GEORGE THALBEN-BALL

29 January SUSI JEANS

5 February SIMON PRESTON

12 February RICHARD POPPLEWELL

19 February JIRI ROPEK

26 February SUSAN LANDALE

5 March NICHOLAS & STEPHEN
CLEOBURY

Tickets: 50p

Available one calendar month before each recital.

A season ticket for this half of the series will be available from 21 December, price £2.50

FEBRUARY

18 **ROYAL FESTIVAL HALL** 8 p.m.
TUE **LONDON PHILHARMONIC ORCHESTRA**

Conductor: YEVGENY SVETLANOV

Soloist: JOHN LILL (piano)

Rimsky-

Korsakov Suite, Tsar Saltan

Rachmaninov Piano Concerto No. 2 in
C minor

Tchaikovsky

orch. Gauk The Seasons

**Tickets* (18 Jan.):

£2.75 £2.20 £1.75 £1.45 £1.10 75p

e df cgl bhmp jknou ar

London Philharmonic Orchestra Ltd.

QUEEN ELIZABETH HALL 7.45 p.m.

TEL AVIV QUARTET

with YONA ETTLINGER (clarinet)

Bartók Quartet No. 3; *Mozart* Quintet in A for

clarinet and strings, K.581; *Schubert* Quartet

in G, D.887

**Tickets:* £1.30 £1.10 90p 60p

(18 Jan.) b ac d e

Ibbs & Tillett

PURCELL ROOM 7.30 p.m.

JOAN DAVIES (Fortepiano to Pianoforte)

J. B. Cramer Three Studies; *John Field* *Je*

Reviens, *Je Reviens* (first contemporary

performance); *Nocturne* in C minor; *Sonata*

in E♭; *Blacher* Ornamente; *Walsworth-Oram*

Sardonica for piano and oramic tape (first

British performance)

Tickets (18 Jan.): £1.20 80p 60p

Musica Antica e Nuova

19 **ROYAL FESTIVAL HALL** 5.55 p.m.
WED **JIRI ROPEK** *Organ Recital*

Buxtehude Toccata in D minor

Bach Chorale Prelude: *Wer nur den*

lieben Gott, BWV 647

Prelude and Fugue in C,
BWV 547

Hugo Distler Partita on *Nun komm der*
Heiden Heiland

Janáček Postlude from the *Glagolitic*
Mass

Wiedermann Notturmo

Franck Final in B♭

Tickets (18 Jan.): 50p (inc. programme)

Season tickets for the recitals in January,

February and March available from 21

December: £2.50

For further details please see panel

Royal Festival Hall

Royal Festival Hall

General Manager: John Denison, C.B.E.

Sun 4 Oct JIRÍ ROPEK

Toccata in C major *Cernohorsky*
 Chorale Preludes: *J. S. Bach*
 Vater unser im Himmelreich, BWV.682
 Wachet auf, BWV.645
 Ach, bleib' bei uns, BWV.649
 Prelude and Fugue in A minor, BWV.543 *J. S. Bach*
 Variations on Victimae Paschali laudes *Ropek*
 Choral No. 2 in B minor *Franck*
 Fantasia I; Moto ostinato; *Petr Eben*
 Finale (Sunday Music)

Wed 14 Oct CATHARINE CROZIER

Prelude and Fugue in E minor *J. S. Bach*
 Chorale Prelude: *J. S. Bach*
 O Mensch, bewein' dein'
 Sünde gross, BWV.622
 Fantasia and Fugue in G minor, BWV.542 *J. S. Bach*
 Trois Danses *Alain*
 Alléluias sereins d'une âme qui désire
 le ciel (L'Ascension) *Messiaen*
 Passacaglia quasi Toccata on the *Sokola*
 theme B-A-C-H

Wed 21 Oct GEORGE THALBEN-BALL

Prelude and Fugue in G minor, BWV.535 *J. S. Bach*
 Chorale Preludes: *J. S. Bach*
 Schmücke dich, O liebe Seele, BWV.759
 Fantasia: Komm, heiliger Geist, BWV.651
 Voluntary in F *John Stanley*
 The Burning Bush *Berlinski*
 In paradisum *A. de Montford*
 Symphony II, Op. 26 *Dupré*

Wed 28 Oct DANIEL CHORZEMPA

Passacaglia and Fugue in C minor, *J. S. Bach*
 BWV.582
 Concerto in G major, BWV.592 *J. S. Bach*
 Fantasy on 'Ad nos, ad salutarem undam' *Liszt*

Sun 1 Nov JEAN LANGLAIS

Prelude and Fugue in E minor, BWV.533 *J. S. Bach*
 Chorale Preludes: *J. S. Bach*
 Kommst du nun, Jesu, BWV.650
 Herr Gott nun schleuss den Himmel
 auf, BWV.617
 An Wasserflüssen Babylon, BWV.653
 Wir glauben all' an einen Gott, BWV.680
 Pièce Héroïque *Franck*

Wednesdays at 5.55

Sundays at 3.15

Organ Recitals

Incantation pour un jour saint *Langlais*
 Arabesque on flute stops
 Song of peace
 Kyrie (Catholic), Gloria (Protestant)
 (Oecumenical Book)
 Improvisation on a submitted theme

Wed 11 Nov MARTIN NEARY

Chorale Preludes: *J. S. Bach*
 Valet will ich dir geben, BWV.736
 Herr Jesu Christ' dich zu uns wend, BWV.655
 Prelude and Fugue in C minor, BWV.546 *J. S. Bach*
 Et Resurrexit *K. Leighton*
 Impromptu; Toccata (Pièces de Fantaisie) *Vierne*
 Choral No. 1 in E major *Franck*

Wed 18 Nov NICOLAS KYNASTON

Prelude and Fugue in B minor, BWV.544 *J. S. Bach*
 Chorale Prelude: *J. S. Bach*
 An Wasserflüssen Babylon, BWV.653B
 Phantasie 'Ein' feste Burg ist unser Gott', *Reger*
 Op. 27
 Choral No. 3 in A minor *Franck*
 Fantaisie in D flat, Op. 101 *Saint-Saëns*
 Improvisation sur le Te Deum *Tournemire*

Wed 25 Nov DAVID SANGER

Dialogue in C (from 3me. Livre *L. Marchand*
 d'Orgue)
 Concerto No. 5 in D minor, *Vivaldi/Bach*
 BWV.596
 Four Chorales from the *J. S. Bach*
 'Orgelbüchlein':
 Hilf Gott, dass mir's gelinge, BWV.624
 Wenn wir in höchsten Nöthen sein,
 BWV.641
 Mit Fried' und Freud' ich fahr'
 dahin, BWV.616
 Komm, Gott, Schöpfer, heiliger
 Geist, BWV.631
 Præludium for Organ *P. R. Fricker*
 Op. 60 (first performance:
 commissioned by the Anglo-Austrian
 Music Society)
 Sonata on the 94th Psalm *J. Reubke*

Příloha č. 4 – fotografie Jiřího Ropka (*osobní archiv Martina Maxmiliana Kaisera*).

fotografie z mládí

Jiří Ropěk u sv. Jakuba

Jiří Ropěk a Marie-Claire Alain u sv. Jakuba

Příloha č. 5 – dispozice varhan u sv. Jakuba po přestavbě dokončené v roce 1941
- opsáno z původního hracího stolu firmy Laukhuff (*osobní archiv Martina Maxmiliana Kaisera*).

Varhany basiliky sv. Jakuba na Starém Městě pražském

*disposice: prof. Bedřich Antonín Wiedermann;
postaveno firmou Jana Tučka ml. z Hory Kutné A.D. 1941*

(retuše v dispozici provedené firmou Organa roku 1956)

I. manual

1. Principál italský 4'
2. Principál 16'
3. Bourdon 16'
4. Principál veliký 8'
5. Principál 8'
6. Principál dřevěný 8'
7. Viola di gamba 8'
8. Kryt hrubý 8'
9. Flétna 8'
10. Salicionál 8'
11. Oktáva 4'
12. Kamzičí roh 4'
13. Flétna 4'
14. Kvinta 2 $\frac{2}{3}$ '
15. Superoktáva 2'
16. Tercie 1 $\frac{3}{5}$ '
17. Mixtura 1' 3x (6x)
18. Trubka 8'
19. neobsazeno
- A. III:I 16'
- B. II:I 16'
- C. III:I 8'
- D. II:I 8'
- E. III:I 4'
- F. II:I 4'
- G. I:I 4'

II. manual

- 20., 21. neobsazeno
22. Tibia clausa 16'
23. Gamba 16'
24. Principál rohový 8'
25. Principál flétnový 8' (2')
26. Fugara 8'
27. Flétna dutá 8'
28. Flétna dvojité 8'
29. Roh kamzičí 8'
30. Viola coelestis 8'
31. Copula major 8'
32. Dolce 8'
33. Principál 4'
34. Flétna koncertní 4'
35. Copula minor 4'
36. Nasard 2 $\frac{2}{3}$ '
37. Oktáva 2'
38. Kornet 2 $\frac{2}{3}$ ' 3x
39. Mixtura 1 $\frac{1}{3}$ ' 2x
40. Fagot 16'
41. Trubka harmonická 8'
42. Klarinet 8'
- 43., 44. neobsazeno
- H. III:II 16'
- J. III:II 8'
- K. II:II 4'
- L. III:II 4'

III. manual

45. neobsazeno
46. Kvintadena 16'
47. Kryt tichý 16'
48. Salicet 16'
49. Principál houslový 8'
50. Gamba 8'
51. Roh noční 8'
52. Flétna koncertní 8'
53. Vox coelestis 8'
54. Kryt tichý 8'
55. Flétna něžná 8'
56. Aeolina 8'
57. Oktáva 4'
58. Violino 4'
59. Flétna příčná 4'
60. Kvinta flétnová 2 $\frac{2}{3}$ '
61. Flageolet 2'
62. Tercie flétnová 1 $\frac{3}{5}$ '
63. Kvinta flétnová 1 $\frac{1}{3}$ '
64. Flautino 1'
65. Harmonia aetherea 2 $\frac{2}{3}$ ' 3x (Mixtura 3-4x 2')
66. Roh anglický 8'
67. Hoboj 8'
68. Physharmonika 8' (4')
- M. III:III 4'

Pedal

69. Podstav 32' (16')
70. Principál 16'
71. Tibia major 16'
(10 2/3')
72. Violon 16' (8')
73. Subbas 16'
74. Gamba 16'
75. Bourdon 16'
76. Salicet 16'
77. Kryt tichý 16'
78. Oktávový bas 8'
79. Superoktáva 4'
80. neobsazeno
81. Pozoun 16'
82. Bombarda 16'
83. Fagot 16' (trsm.)
N. III:P 16'
O. II:P 16'
P. III:P 8'
R. II:P 8'
S. I:P 8'
T. P:P 4'
U. I:P 4'
V. II:P 4'
Z. III:P 4'

Pomocná zařízení

- žalusie II. a III. manuálu
crescendo rejstříkové
anulátor pedálu
(ve formě válce s ukazatelem)
Volná komb. I
Volná komb. II
Volná komb. III
PP, P, MF, F, FF, PLENO
Vyp.
Vyp. cresc.
Sp. ku komb.
Sp. ku cresc.
Norm. sp.
Gen. sp.
Vyp. man. spoj.
Tremolo II. man.
Tremolo III. man.
Vyp. jaz.
Pleno jaz.

(i s ukazateli!)
(vyklápěcí)

pistony i ruční

hrací stůl dodala německá
firma Laukhuff

Příloha č. 6 – kopie rukopisu Ropkovy Sonáty pro flétnu a varhany (osobní archiv Martina Dvořáka).

Sonata pro flétnu a varhany (klavír) Ján Ropch

1957

Allegro (1 = ♩)

The image shows a handwritten musical score for a Sonata for Flute and Organ by Ján Ropch, dated 1957. The score is written on four systems of staves. The first system shows the Flute (Fl.) and Organ (Org.) parts. The second system continues the Flute and Organ parts. The third system shows the Flute and Organ parts with a key signature change to two sharps (F# and C#). The fourth system shows the Flute and Organ parts with a key signature change to two flats (Bb and Eb). The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like 'f' and 'p'. The tempo is marked 'Allegro' with a quarter note equal to one beat. The score is written in a clear, legible hand.

Handwritten musical score, first system. It consists of two systems of staves. The first system has a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment (grand staff). The second system continues the piano accompaniment. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like *p* and *f*. There are also some handwritten annotations above the vocal line.

Handwritten musical score, second system. It consists of two systems of staves. The first system has a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment (grand staff). The second system continues the piano accompaniment. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like *f* and *mf*. There are also some handwritten annotations above the vocal line.

This is a handwritten musical score for piano and voice, consisting of several systems of staves. The notation includes treble and bass clefs, various note values, rests, and dynamic markings. Key features include:

- System 1:** A vocal line in the upper staff with dynamic markings *mf* and *p*, and a piano accompaniment in the lower staff with a *breve* marking.
- System 2:** A vocal line starting with a *breve* marking and a tempo instruction *Lento (♩ = 60)*. The piano accompaniment includes a *4/3* time signature and a *breve* marking.
- System 3:** A vocal line with a *pp* marking and a piano accompaniment with a *pp* marking.
- System 4:** A vocal line with a *pp* marking and a piano accompaniment with a *pp* marking.

The score is densely written with musical notation, including slurs, ties, and various accidentals. The handwriting is clear and legible.

This page contains a handwritten musical score consisting of six systems of staves. The notation includes treble and bass clefs, various note values, rests, and dynamic markings. Key annotations include:

- System 1:** A vocal line with a fermata and a piano accompaniment with complex chordal textures.
- System 2:** A vocal line with a fermata and a piano accompaniment. A *rit.* (ritardando) marking is present above the piano part.
- System 3:** A vocal line with a fermata and a piano accompaniment. A *Cadence* marking is present above the piano part.
- System 4:** A vocal line with a fermata and a piano accompaniment. A *mezzoforte* marking is present above the piano part.
- System 5:** A vocal line with a fermata and a piano accompaniment.
- System 6:** A vocal line with a fermata and a piano accompaniment.

The score is written in ink on aged paper and shows signs of being a working draft, with some corrections and overlapping lines.

And. str. 9

57

All.^o ~~ritardando~~

Handwritten musical score system 1. It features a treble clef staff with a key signature of one flat and a 3/4 time signature. The piano accompaniment consists of two staves: the upper staff has a melodic line with slurs and accents, and the lower staff has a bass line with chords and single notes. A dynamic marking 'p' is present.

Handwritten musical score system 2. The treble clef staff continues the melodic line with a triplet of eighth notes. The piano accompaniment shows more complex chordal textures and rhythmic patterns. A dynamic marking 'p' is present.

Handwritten musical score system 3. The treble clef staff has a melodic line with slurs. The piano accompaniment features a steady bass line with chords. A dynamic marking 'p' is present.

Handwritten musical score system 4. The treble clef staff has a melodic line with a triplet of eighth notes. The piano accompaniment includes a bass line with chords and some rhythmic flourishes. A dynamic marking 'p' is present.

69

The image displays a handwritten musical score for piano, organized into four systems. Each system consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The notation is dense and includes various musical elements:

- System 1:** Features a complex melodic line in the right hand with many beamed notes and trills. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines. Dynamic markings include *mf* and *f*. Fingerings such as 5 and 3 are indicated.
- System 2:** Continues the melodic development in the right hand. The left hand has several measures with rests, followed by active accompaniment. Dynamic markings include *p* and *bd.* (basso continuo).
- System 3:** Shows further melodic and harmonic progression. The right hand has a series of notes with slurs. The left hand continues with accompaniment. Dynamic markings include *bd.*
- System 4:** The final system on the page, featuring more intricate melodic patterns in the right hand and sustained accompaniment in the left hand. Dynamic markings include *p*.

Handwritten musical score system 1. It consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff (treble and bass clefs) below. The music is in a key with two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature. The system contains several measures of music, including a section marked with a Roman numeral 'III' and a dynamic marking 'p'.

Handwritten musical score system 2. It consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff (treble and bass clefs) below. The music continues in the same key and time signature. It features a section marked with a Roman numeral 'II' and a dynamic marking 'p'.

Handwritten musical score system 3. It consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff (treble and bass clefs) below. The music continues in the same key and time signature. It features a section marked with a Roman numeral 'II' and a dynamic marking 'p'.

Handwritten musical score system 4. It consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff (treble and bass clefs) below. The music continues in the same key and time signature. It features a section marked with a Roman numeral 'III' and a dynamic marking 'p'.

e)

Handwritten musical score system 1, consisting of a treble and bass staff. The treble staff contains a melodic line with various note values and rests. The bass staff contains a harmonic accompaniment with chords and single notes. Dynamic markings include *pp.*, *p.*, and *bp.*.

Handwritten musical score system 2, consisting of a treble and bass staff. The treble staff has a melodic line with some rests. The bass staff has a complex accompaniment with many notes and chords. Dynamic markings include *p.*, *bp.*, and *pp.*. The word *And* is written above the treble staff.

Handwritten musical score system 3, consisting of a treble and bass staff. The treble staff features a melodic line with some triplets and slurs. The bass staff has a rhythmic accompaniment. Dynamic markings include *p.* and *pp.*. Numbers 3, 5, and 2 are written above the treble staff.

Handwritten musical score system 4, consisting of a treble and bass staff. The treble staff has a melodic line with some slurs. The bass staff has a harmonic accompaniment. Dynamic markings include *p.*, *pp.*, *np.*, and *bp.*. The word *des* is written above the treble staff, and *cre* and *endo* are written below the bass staff.

f *Sra*

1957 *ca. prima*

Viol. pro l. parte prima 2000

Viol. 2. part:

